

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 1Co/38/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8304119546
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 03. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jozef Angelovič
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2014:8304119546.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove vo veci žalobcu ASTIRO, s.r.o., so sídlom Prešov, Ul. Šmeralova č. 11, zastúpeného: Advokátska kancelária JUDr. Ladislav Janči, s.r.o., so sídlom Ružomberok, Ul. Dončová č. 1451/21, proti žalovanému Všeobecná úverová banka, a.s., so sídlom Bratislava, Ul. Mlynské Nivy č. 1, zastúpená Černejevová & Hrbek, s.r.o., so sídlom Kýčerského č. 7, Bratislava, za účasti vedľajších účastníkov 1/ Siberia, s.r.o., so sídlom Prešov, Ul. Obrancov mieru č. 6, 2/ Ministerstvo financií SR, so sídlom Bratislava, Ul. Štefanovičova č. 5, 3/ Fond národného majetku SR, so sídlom Bratislava, Ul. Drieňová č. 27, 4/ Slovenská konsolidačná, a.s., so sídlom Bratislava, Ul. Cintorínska č. 21, vedľajší účastníci v 2., 3. a 4. rade zastúpení JUDr. Alanom Böhmom, advokátom v Bratislave, Ul. Jasenského č. 2, P.O.Box č. 126, o náhradu škody, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Humenné č.k. 6 C 203/2004 - 802 z 30.9.2011 takto

rozhodol:

Zrušuje rozsudok okrem výroku o trovách konania a v rozsahu zrušenia vracia vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal uloženia povinnosti žalovanému zaplatiť mu 1.132.320,72 Eur s prísl. Vyslovil, že o trovách konania bude rozhodnuté po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej.

Vychádzal zo zistenia, že v konaní nebolo zistené žiadne porušenie zmluvných vzťahov uzavretých medzi pôvodným žalobcom v 1. rade a žalovaným. Práve naopak, z ustanovení § 151e ods. 2 Občianskeho zákonníka v znení do 31.12.2002 vyplýva, že práve záložca by sa mal zdržať všetkého, čím by sa záloh zhoršoval na ujmu záložného veriteľa. Súd sa domnieva, že práve pôvodný žalobca v 1. rade porušil ustanovenie § 415 Občianskeho zákonníka, a to tým, že oznámil síce banke, že svoju činnosť v tomto hoteli končí, avšak v priebehu celého konania nebolo preukázané, že by došlo k reálnemu odovzdaniu Hotela Dukla zo strany záložcu záložnému veriteľovi. Podľa názoru súdu, samotné odovzdanie alebo neodovzdanie kľúčov od hotela nemá za následok to, že majiteľ alebo záložca odovzdal celý tento majetok záložnému veriteľovi. Vzhľadom na to, že medzi pôvodným žalobcom v 1. rade a žalovaným bola dohoda o tom, že dôjde k predaju tohto hotela a uspokojí sa potom pohľadávka pôvodného žalobcu v 1. rade. Je len logické, že záložný veriteľ musel mať k dispozícii kľúče od predmetného hotela, keď chcel tento hotel sprístupniť záujemcom o jeho kúpu. Žalovaný ako záložný veriteľ urobil všetko preto, aby zabezpečil predmetný hotel v čo najlepšom stave z dôvodu jeho predaja, a preto aj došlo k uzavretiu poisťovnej zmluvy zo strany žalovaného na tento hotel, ako aj k jeho kontrole zamestnancami žalovaného, či hlásením krádeží v hoteli na políciu. Je potrebné podotknúť, že až do predaja tohto hotela v rámci konkurzného konania bol vlastníkom predmetnej nehnuteľnosti pôvodný žalobca v 1. rade a ako vlastníkom bol povinný sa správať k svojmu vlastníctvu s náležitou starostlivosťou. Súd má za to, že na základe listinných dôkazov bolo preukázané len ukončenie činnosti pôvodným majiteľom ku dňu 31.8.1993. Pôvodný žalobca síce tvrdil, že hotel reálne odovzdal žalovanému a bola vykonaná inventarizácia, avšak táto skutočnosť nikdy nebola v konaní preukázaná. K odovzdaniu

potrebných dokladov zo strany pôvodného žalobcu v 1. rade žalovanému nikdy nedošlo a pri ukončení činnosti nebola vykonaná ani inventarizácia, ani účtovné uzávierky. Jednoznačne bolo preukázané, že ku vstupu do hotela došlo až začiatkom roka 1994, kedy za prítomnosti pracovníkov banky si pôvodná žalobkyňa v 2. rade odviezla z hotela svoje veci podľa záznamu zo dňa 4.3.1994. Pre rozhodnutie je dôležitá aj skutočnosť, že nebolo preukázané, že by zo strany pôvodného žalobcu boli žalovanému odovzdané kľúče od predmetného hotela. Tvrdenie pôvodného žalobcu v 1. rade, že kľúče od hotela mal žalovaný, nebolo preukázané a okrem toho je pre toto konanie irelevantné, pretože ako vlastník hotela mal právo do budovy vstúpiť aj tak, že dôjde k výmene zámku na vchodových dverách, takže ako vlastník mal vstup do budovy neobmedzený. Reálne teda nedošlo k odovzdaniu hotela žalovanému. Na základe predložených listinných dôkazov, ktoré sú vyššie uvedené, bolo len preukázané, že žalovanému vzniklo oprávnenie predmetný hotel odpredať a uspokojiť svoju pohľadávku z predaja tohto hotela. Za účelom ochrany tohto majetku banka uzavrela aj poisťnú zmluvu na tento hotel a snažila sa o jeho ochranu aj prostredníctvom svojich pracovníkov. Toto konanie smerovalo k zachovaniu čo najväčšej hodnoty tohto majetku, pretože jedine z tohto majetku si mohol žalovaný uspokojiť svoju pohľadávku. To, že povinnosť starať sa o predmetný majetok prešla na žalovaného, nedokazuje ani list z 5.11.1993. Ani vypočuté svedkyne JUDr. U. R. a Ing. Y. U. nepotvrdili, že by zo strany žalovaného došlo k prevzatíu hotela. Preto mal súd za to, že zo strany žalobcu nebolo preukázané, akú povinnosť porušil žalovaný v tomto prípade, ktorá by mu zakladala zodpovednosť za náhradu škody, a preto návrh v celom rozsahu zamietol.

Výrok o trovách konania odôvodnil ustanovením § 151 ods. 3 O.s.p.

Proti rozsudku v zákonnej lehote podal odvolanie žalobca.

Poukázal na to, že v dôsledku nesprávneho hodnotenia povahy veci vo veci konal a rozhodoval nezákonný sudca, pretože ide o spor dvoch podnikateľov a tento má povahu obchodno-právneho sporu. Vec mala byť preto v rámci rozvrhu práce pridelená inému senátu daného okresného súdu konajúceho v obchodných veciach.

Skutkové zistenia súdu prvého stupňa sú povrchné a nereagujúce na výsledky doteraz vykonaného dokazovania a indikujú neprítomnosť právnych úvah v danom rozhodnutí. Je potrebné zodpovedať otázku účinnosti právnej normy, ktorá je pre posudzovanie ustáleného skutkového stavu záväzná. Medzi pôvodným žalobcom a žalovaným bola uzavretá Zmluva o pôžičke č. 2/91 z 2.12.1991 a Záložná zmluva č. 2/91 z 2.12.1991, pričom išlo o zmluvy uzavreté medzi bankou a podnikateľom v zmysle § 129d Hospodárskeho zákonníka. Pre posúdenie rozsahu vzájomných práv a povinností pôvodného žalobcu a žalovaného, bola a je popri obsahu medzi nimi uzavretých zmlúv determinujúca aj právna úprava platná ku dňu 2.12.1991, kedy bola medzi nimi uzavretá každá z vyššie uvedených zmlúv. Hospodársky zákonník bol s účinnosťou od 1.1.1992 nahradený zákonom č. 513/91 Zb. - Obchodný zákonník, avšak predmetný právny vzťah sa spravuje Hospodárskym zákonníkom a rovnako sa týmto právnym predpisom spravujú práva zo zodpovednosti za porušenie záväzkov z tejto zmluvy. V tomto smere je potrebné predovšetkým brať do úvahy ustanovenia § 1, § 119d, § 119e, § 121, § 129d, § 129f, § 129g, § 145 a § 145a Hospodárskeho zákonníka v znení účinnom k 2.12.1991.

Je nutné vysloviť nesúhlas s tým, ako súd hodnotil otázku odovzdania zálohu žalovanému. V tomto smere súd prvého stupňa prijal záver, že hoci žalovaný mal kľúče od vstupných dverí od zálohu, záloh mu nebol odovzdaný. V skutočnosti po oboznámení sa s celým obsahom poisťnej zmluvy uzavretej žalovaným už dňa 25.1.1994 osobitne s doložkou č. 1 k tejto poisťnej zmluve, je potrebné konštatovať, že žalovaný ako záložný veriteľ záloh prevzal už 25.1.1994 k čomu sa aj priznal.

Táto okolnosť vyplýva zo súhlasu záložnému veriteľovi k nakladaniu a predaju založeného majetku a v tomto smere došlo k doplneniu záložnej zmluvy a k doplneniu výhradného dispozičného práva nakladať so založenou nehnuteľnosťou. Dňa 5.11.1993 žalovaný listom oznamuje začatie výkonu záložného práva s tým, že vlastnícke práva prechádzajú na žalovaného. Dňa 20.12.1993 žalovaný spísal notársku zápisnicu pod č. Nz 354/93, v ktorom vyhlásil, že banka ako záložný veriteľ získala právo nakladať a predávať založený majetok. Dňa 25.1.1994 uskutočnil žalovaný ohliadku hotela za účasti ďalších zainteresovaných orgánov a záujemcov o kúpu hotela. Dňa 25.1.1994 žalovaný so spoločnosťou Otčina, a.s. uzavrel poisťnú zmluvu, predmetom ktorej bolo poistenie zálohu ako celku. Z tejto zmluvy vyplýva, že predmetný hotel ako súbor vecí vrátane zariadenia žalovaný užíva, pričom tieto veci boli prevzaté za účelom predaja budovy Hotela Dukla vo F.. Dňa 8.2.1994 bola vykonaná inventarizácia hotela a dňa

28.2.1994 bol určený termín prvej dražby organizovanej spoločnosťou Realitná kancelária VÚB, s.r.o. Dňa 4.3.1994 si manželka pôvodného žalobcu za asistencie pracovníkov žalovaného prevzala z hotela jej osobné veci. Dňa 4.5.1994 žalovaný odovzdal kľúče od Hotela Dukla Okresnému súdu F.. Listom zo dňa 19.3.1996 žalovaný priznal vykonanie inventarizácie majetku a dennú kontrolu zálohu žalovaným, a to povereným údržbárom. V podaní z 9.10.1996 priznal žalovaný uskutočnenie inventarizácie majetku hotela dňa 8.2.1994. Z výpovede svedka L. R. vyplýva, že žalovaný prevzal hotel pod svoj dohľad a žalovaný prevzal kľúče od hotela dňom 3.5.1994, pričom ich 4.5.1994 odovzdal do súdnej úschovy. Z výpovede svedkyne Ing. Y. U. vyplynulo, že k odovzdaniu objektu došlo, pričom list z 5.11.1993 treba chápať ako záväzok banky, že sa hotel zavrie, zabezpečí, pričom banka platila aj poisťné. Z výpovede svedkyne JUDr. U. R. taktiež vyplýva prevzatie kľúčov a v prípade, že bol záujemca o hotel, vykonala sa ohliadka predmetného hotela. Z výpovede tejto svedkyne tiež vyplýva, že keď pôvodný žalobca odchádzal, hodil tieto kľúče riaditeľke pobočky banky na stôl a tieto boli odovzdané na súde.

Všetky tieto okolnosti vyplývajú zo spisu.

Z priložených listinných dôkazov vyplývajú potom ďalšie okolnosti, predovšetkým 26.8.1993 žalovaný listom vyzval pôvodného žalobcu na predloženie písomného súhlasu s ustanovením správy hotela v nadväznosti na predtým podpísaný Dodatok č. 2 k Záložnej zmluve. Dňa 26.8.1993 žalovaný a Kreditní banka Plzeň uzavreli dohodu o spolupráci pri vymáhaní dlhu s tým, že budú spolupracovať na získaní súhlasu s nastolením správy v objekte. Dňa 26.8.1993 pôvodný žalobca písomne oznámil žalovanému, že súhlasí s ustanovením správcu objektu do doby predaja objektu za účelom poskytovania služieb pod gestorstvom žalovaného. Dňa 18.10.1993 primátor Mesta Svidník oznámil aj žalovanému, že pôvodný žalobca Mestu Svidník oznámil, že k 1.9.1993 bol Hotel Dukla odovzdaný banke. Dňa 11.3.1994 oznámila Realitná spoločnosť VÚB, s.r.o., žalovanému, že v súvislosti s realizovaním záložného práva predajom Hotela Dukla inventarizačný súpis hnutelného majetku je nepresný s tým, že bude treba zoznamy dopracovať. Dňa 16.5.1994 žalovaný oznámil Realitnej spoločnosti VÚB, s.r.o., že v prílohe zasiela v troch vyhotoveniach kompletnú inventarizáciu Hotela Dukla spracovanú poverenými pracovníkmi. Dňa 3.4.1995 žalovaný oznámil prednostovi Okresného úradu Svidník, že s architektom riešil možnú zmenu využitia hotela a návrh dispozičného využitia objektu pre účely štátnej správy. Dňa 24.7.1996 žalovaný oznámil záujemcovi o kúpu hotela, že hotel je stále majetkom pôvodného žalobcu s tým, že banka v rámci dispozičného práva uplatnila záložné právo na celý hnutelný a nehnuteľný majetok. Dňa 8.10.1996 žalovaný potvrdil, že so spoločnosťou Realitná spoločnosť VÚB, s.r.o. uzavrel dňa 4.2.1994 mandátnu zmluvu, pričom pôvodný žalobca s uplatnením záložného práva súhlasil. Podľa prílohy č. 2 listu žalovaného adresovaného vedľajšiemu účastníkovi vo 4. rade, žalovaný voči pôvodnému žalobcovi aplikoval postup a opatrenia podrobne opísané v tomto dokumente, pričom z neho jednoznačne vyplýva, že realizoval záložné právo, že dokumenty priložené k tomuto návrhu sú pravé, že pôvodný žalobca dal súhlas s disponovaním a dokonca s ustanovením správcu nad hotelom. Z uvedených dôkazov je zrejmé, že žalovaný si od pôvodného žalobcu vymohol, že bude disponovať so zálohom po tom, čo sa tento dostal do omeškania so splácaním úveru. Je nesporné, že žalovaný prevzal kľúče od hotela, pričom najmenej od 25.1.1994 už hotel a aj hnutelné veci tvoriace jeho zariadenie boli v dispozičnej moci žalovaného.

Odobzdaním kľúčov a následným vykonaním protokolárneho súpisu zariadení hotela a vypracovaním inventarizačného súpisu všetkého hnutelného a nehnuteľného majetku vrátane znaleckého posudku došlo k dokonaniu úkonu prevzatia zálohu.

Žalovaný s kľúčmi od hotela naložil tak, že dňa 4.5.1994 ich odovzdal do súdnej úschovy s tým, že mu boli po celý čas k dispozícii a v roku 1998 boli vrátené žalovanému, hoci aj v tom čase bol vlastníkom týchto vecí pôvodný žalobca. Nemožno prijať iný záver než ten, že žalovaný záloh prevzal, čo dokonca potvrdili zhodne s pôvodným žalobcom a jeho manželkou aj pracovníci žalovaného, a to svedok R., Ing. Y. U. a JUDr. U. R..

Ak žalovaný záloh prevzal, konal v súlade s jeho oprávnením vyplývajúcim z § 129f ods. 4 Hospodárskeho zákonníka a v danej veci uzatvorenej záložnej zmluve, konal v súlade s jasne prejavenu vôľou pôvodného žalobcu vyjadrenou v Dodatku č. 2 k záložnej zmluve a tiež v liste z 26.8.1993. V zmysle § 129f ods. 4 Hospodárskeho zákonníka, je záložný veriteľ povinný záloh opatrovať a chrániť ho pred poškodením, zneužitím a zničením.

Predpokladom zodpovednosti za škodu podľa § 145 Hospodárskeho zákonníka je aj porušenie inej než zmluvne dojednanej povinnosti. Takouto povinnosťou je povinnosť vymedzená v § 129 ods. 4 Hospodárskeho zákonníka. Ide o konanie poškodzujúce iného podnikateľa.

Na základe toho navrhol, aby odvolací súd rozsudok zmenil a žalobe vyhovel pri súčasnom doplnení dokazovania vo veci samej, a to oboznámením listinných dôkazov, ktoré sa dostali k žalobcovi až 12.10.2011 prevzatím od pôvodného postupcu, a to spoločnosti Siberia, s.r.o., ako aj vypočutím svedkov, ktorí vo veci už boli vypočutí ako zamestnanci žalovaného, zástupcov spoločnosti Realitná spoločnosť VÚB, s.r.o., ako aj zamestnancov spracúvajúcich inventarizačné súpisy. Taktiež by malo byť dokazovanie doplnené vyžiadanim od zástupcov polície, colnice, poisťovne a mestského úradu spisového materiálu týkajúceho sa ohliadky z 25.1.1994 a vypočuť osoby prítomné na tejto ohliadke hotela. Taktiež vyžiadať od spoločnosti Otčina celý spisový materiál týkajúci sa poisťovej zmluvy z 25.1.1994 a vyžiadať od žalovaného zmluvu uzavretú medzi ním a vedľajšími účastníkmi.

Vedľajší účastníci v 2., 3. a 4. rade vo vyjadrení k odvolaniu žalobcu poukázali na to, že žiadnym úkonom nedošlo k prevzatíu predmetného hotela a neexistovala žiadna zmluvná alebo zákonná povinnosť starať sa o tento majetok pôvodného žalobcu, alebo zodpovedať za škody v ňom vzniknuté.

Pokiaľ ide o predložené listinné doklady, nemožno tieto považovať za dôkazy, ktoré by v zmysle § 205a ods. 1 O.s.p. bolo treba považovať za odvolací dôvod vo veci samej a ktoré by účastník konania nemohol bez svojej viny označiť alebo predložiť do rozhodnutia súdu prvého stupňa.

O nesprávnosti a účelovosti podaného odvolania svedčí aj namietanie, že vo veci rozhodoval nezákonný sudca, keď príslušným na prejednanie tohto sporu mal byť sudca obchodnoprávneho senátu a nie sudca občianskoprávneho senátu. Toto tvrdenie žalobcu nie je správne. Podľa ustálenej judikatúry Najvyššieho súdu SR, ak by aj obchodnú vec na vecne a miestne príslušnom súde prejednali a rozhodli sudcovia, ktorí podľa rozvrhu práce rozhodujú občianskoprávne spory, neznamená to odňatie možnosti účastníkovi konať pred súdom. Na základe toho vedľajší účastníci v 2., 3. a 4. rade navrhli, aby odvolací súd rozsudok ako vecne správny potvrdiť.

Žalovaný vo vyjadrení k odvolaniu žalobcu poukázal na to, že v konaní neboli preukázané právne významné okolnosti, na základe ktorých by malo dôjsť k prechodu nebezpečenstva škody na predmetnom hoteli na žalovaného.

Okolnosti, ktoré uviedol žalobca vo svojom odvolaní nie sú spôsobilé spochybníť zákonnosť predmetného rozsudku. Viaceré výhrady prezentované žalobcom v jeho odvolaní pôsobia nepresvedčivo a niektoré zmätočne a nezrozumiteľne.

Z textu odvolania nie je zrejmé, na základe čoho sa žalobca domnieva, že citované ustanovenie § 129 ods. 4 Hospodárskeho zákonníka sa vzťahuje na prípad posudzovaný v tomto konaní. Je nesporné, že Hospodársky zákonník zveril záložnému veriteľovi danou právnou normou povinnosť opatrovať a chrániť predmet zálohu, ak je týmto predmetom zálohu huteľná vec, ktorú má u seba práve záložný veriteľ. V danom prípade totiž žalobca bezpochyby stratil aspoň dočasne objektívnu možnosť starostlivo ochraňovať svoj majetok. Keďže túto možnosť opatrovať predmet zálohu získal v uvedenom prípade práve záložný veriteľ, je logické, že práve jemu zveril zákonodarca dočasne povinnosť opatrovať a chrániť majetok záložcu. V predmetnom prípade posudzovanom v rámci tohto sporu však bola situácia výrazne odlišná, a to tak v skutkovej, ako aj v právnej rovine. Z vykonaného dokazovania nevyplýva, že by pôvodný žalobca ako záložca objektívne stratil možnosť starať sa a opatrovať svoj majetok. Strana žalobcu neprodukovala žiaden presvedčivý dôkaz o tom, že by práve žalovaného odovzdal pôvodný žalobca sporný Hotel Dukla. Za tohto stavu nie je žiaden dôvod k úvahám, že by sa žalovaný zaviazal povinnosťou podľa § 129 ods. 4 Hospodárskeho zákonníka opatrovať a chrániť predmet zálohu - záložcovi totiž nič nebránilo, aby sa o svoj majetok staral sám. Žalobca v celom priebehu konania nielenže nepreukázal, ale ani jasne neuviedol, ktorým konaním alebo správaním žalovaného malo dôjsť k porušeniu eventuálnej povinnosti starať sa o majetok žalobcu a teda ktorým konaním alebo správaním mohol žalovaný zapríčiniť vznik škody na strane žalobcu.

Predmetné doklady, ktoré predložil žalobca so svojim odvolaním, nie sú zákonným odvolacím dôvodom a nemožno na ne v odvolacom konaní prihliadať. Nie je totiž splnená žiadna z podmienok prípustnosti použitia takýchto dôkazov, ktoré sú uvedené v § 205a ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku. V posudzovanom prípade nenastala žiadna objektívna prekážka nemožnosti predloženia týchto dôkazov v skorších štádiách konania a tieto dôkazy nesvedčia o možnosti privodenia rozsudku priaznivého pre žalobcu.

Pokiaľ ide o námietku nezákonného sudcu, je prekvapivé, že túto skutočnosť po prvýkrát namieta žalobca až po viac ako 15 rokoch od začatia sporu. Táto námietka údajného nesprávneho obsadenia prvostupňového súdu neobstojí, pretože prejednanie veci sudcom, ktorý rozhoduje občianskoprávne spory, neznamená odňatie možnosti účastníkovi konať pred súdom alebo rozhodnutie nesprávne obsadeného súdu. Z rozdielnosti povahy prejednávaných občianskoprávných a obchodnoprávných vecí nevyplýva rozdielnosť procesných práv účastníkov a možnosti ich realizácie. Na základe toho navrhol, aby odvolací súd rozsudok ako vecne správny potvrdil.

Odvolací súd prejednal vec podľa § 212 ods. 1,2 O.s.p., a to bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.) a zistil, že nie sú podmienky pre potvrdenie, ani pre zmenu rozsudku, pretože tento vo svetle právneho názoru Ústavného súdu Slovenskej republiky vysloveného v Náleze sp. zn. IV. ÚS 562/2013 z 23.01.2014 bol vydaný na základe nedostatočne zisteného skutkového stavu a navyše aj nepreskúmateľný.

Nepreskúmateľnosť rozhodnutia je potrebné vždy hodnotiť ako odňatie účastníkovi možnosti konať pred súdom, čo je zároveň dôvodom na zrušenie rozhodnutia podľa § 221 ods. 1 písm. f/ O.s.p.

V predmetnej veci bolo totiž rozhodnuté odvolacím súdom, a to rozsudkom č.k. 1Co 23/2012 -1002 z 22.10.2012, ktorým bol potvrdený pôvodný rozsudok súdu prvého stupňa na základe toho, že odvolací súd si osvojil skutkové zistenia i právne závery súdu prvého stupňa.

Ústavný súd Slovenskej republiky vo vyššie uvedenom Náleze konštatoval, že základné právo obchodnej spoločnosti ASTIRO, s.r.o. na súdnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, postupom Krajského súdu v Prešove v konaní pod sp. zn. 1Co 23/2012 a jeho rozsudkom z 22.10.2012 porušené boli. Tento rozsudok odvolacieho súdu bol zrušený a vec vrátená na ďalšie konanie. Ústavný súd Slovenskej republiky rozhodol aj o trovách konania pred ním a vo zvyšnej časti sťažnosti nevyhovel.

V odôvodnení predmetného Nálezu Ústavný súd Slovenskej republiky uviedol, že z predložených listinných dôkazov, ako aj z obsahu odôvodnení rozsudkov okresného súdu a odvolacieho súdu, ústavný súd považoval za preukázané, že výpoveď svedkyne Ing. Y. U. obsahovala skutkové okolnosti, ktoré v súhrne potvrdzovali, že k odovzdaniu sporného hotela žalovanej došlo; tieto skutkové zistenia však boli súdom prvého stupňa a odvolacím súdom vyhodnotené tak, že k odovzdaniu hotela nedošlo, a preto bolo potrebné v konaní o náhradu škody použiť ako právny základ Občiansky zákonník (§ 415 a § 420).

V odôvodnení oboch rozsudkov však niet žiadneho argumentu, z akého dôvodu všeobecné súdy neuverili tejto svedkyni, ktorá vypovedala v pozícii štatutárneho orgánu pobočky žalovanej a zodpovedala za všetky úkony tejto pobočky; navyše jej výpoveď bola podporená aj odkazom na zápisnicu o odovzdaní hotela. Podľa názoru Ústavného súdu SR táto protirečivosť vyhodnotenia svedeckej výpovede s obsahom tejto výpovede dosahuje taký stupeň svojvoľnosti, ktorý má z hľadiska ochrany základného práva na súdnu ochranu už ústavný význam.

Podľa rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 210/08, ústavný súd je oprávnený posudzovať výsledky dôkazného konania pred všeobecným súdom za takých okolností, keď právne závery, na ktorých sú rozhodnutia všeobecných súdov založené, výrazne nekorešponujú so skutkovými zisteniami, vrátane absencie skutkových zistení.

Odvolací súd v odôvodnení svojho rozsudku uviedol, že právnym základom rozhodnutia vo veci by bol Hospodársky zákonník alebo Obchodný zákonník, len ak by sa preukázalo, že došlo k odovzdaniu hotela.

Z toho vyplýva, že protirečivé vyhodnotenie výpovede svedkyne Ing. Y. U. obomi všeobecnými súdmi viedlo k tomu, že tieto súdy prijali právne závery v spore o náhradu škody v rozpore s právnym základom zmluvných vzťahov založených medzi sťažovateľkou a žalovanou 2. decembra 1991 uzavretím záložnej zmluvy č. 2/91 podľa Hospodárskeho zákonníka. Zároveň všeobecné súdy takto nevzali do úvahy prechodné ustanovenia Obchodného zákonníka (§ 763 ods. 1 v spojení s § 772 bodom 3), predovšetkým jednoznačné časové určenie pôsobnosti Obchodného zákonníka vo vzťahu k zrušenému Hospodárskemu zákonníku.

Ústavný súd dospel k právnemu záveru, podľa ktorého odvolací súd v posudzovanej veci aj v spojitosti s rozsudkom súdu prvého stupňa vychádzal z takého právneho základu vo veci samej (Občiansky zákonník), ktorý bol v rozpore s právnym základom zmluvných vzťahov vzniknutých medzi účastníkmi konania na základe záložnej zmluvy uzavretej podľa Hospodárskeho zákonníka, ako aj v rozpore s ustanovením o časovej pôsobnosti Obchodného zákonníka, ktorým došlo k zrušeniu Hospodárskeho zákonníka (§ 772 bod 3 a § 763 ods. 1).

Tento nesprávne vytvorený právny základ na rozhodovanie vo veci samej bol podmienený protirečivým hodnotením takého dôkazu, ktorý mal nezastupiteľný význam pre vytvorenie skutkového základu na rozhodnutie vo veci samej.

Takýto postup preto je potrebné považovať za porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a podľa článku 6 ods. 1 dohovoru.

Z uvedeného vyplýva, že aj rozhodnutie súdu prvého stupňa trpí vadou, ktorú vytkol Ústavný súd Slovenskej republiky vo vyššie uvedenom náleze, spočívajúcou v nesprávnom vyhodnotení svedeckej výpovede svedkyne Ing. U. a v nesprávnej aplikácii právneho predpisu, ktorý by sa v skutočnosti na posudzovanú právnu vec mal vzťahovať. Táto okolnosť spôsobuje v súčasnom štádiu konania nepreskúmateľnosť rozhodnutia súdu prvého stupňa.

Preto postupom podľa § 221 ods. 1 písm. f/ O.s.p. odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

V ďalšom konaní bude povinnosťou súdu prvého stupňa v zmysle záväzného právneho názoru Ústavného súdu Slovenskej republiky (bod II. 6 citovaného Nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky) prehodnotiť svedeckú výpoveď Ing. U. a riadiť sa právnym názorom ústavného súdu vysloveným v jeho Náleze z 23.01.2014.

Až po takto vykonanom dokazovaní a právnych úvahách bude možné vo veci zákonne rozhodnúť.

V konečnom rozhodnutí o veci rozhodne súd prvého stupňa aj o trovách tohto odvolacieho konania (§ 224 ods. 3 O.s.p.).

So zreteľom na obsah odvolania žalobcu v odvolacom konaní nebol preskúmaný výrok napadnutého rozsudku, ktorým súd prvého stupňa určil, že o trovách konania bude rozhodnuté po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej a to z toho dôvodu, že odvolanie žalobcu voči tomuto výroku nesmerovalo a navyše ide o výrok, ktorým sa upravuje vedenie konania a proti ktorému odvolanie nie je prípustné (§ 202 ods. 3 písm. a/ O.s.p.).

Poučenie:

Proti uzneseniu odvolanie nie je prípustné.